

ELŐTERJESZTÉS
Felsőmarác Község Önkormányzata
Képviselő-testületeinek 2023. december 21-i ülésére

Tárgy: Beszámoló Felsőmarác község lakóhelyi környezetének állapotáról

A napirendet tárgyaló ülés dátuma:	2023.12.21.
A napirendet tárgyaló ülés:	képviselő-testület
Az előterjesztést készítette:	Radicsné dr. Soós Ágnes jegyző
Előterjesztő:	Tóth László polgármester
A napirendet tárgyaló ülés típusa:	<u>nyilvános</u> / zárt
A határozat elfogadásához szükséges többség típusa:	<u>egyszerű</u> / minősített
A szavazás módja:	<u>nyilvános</u> / titkos

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. §-a (1) bekezdése e) pontja, valamint az 51. § (3) bekezdése szerint:

„A települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. A lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot.”

Fentiek alapján a község környezeti állapotáról a rendelkezésre álló adatok alapján a következő tájékoztatást adom:

A lakosság közérzetének, egészségének alakításában igen jelentős tényező településünk környezeti állapota. A természeti és az épített örökség, a környezeti értékek megőrzése és védelme, minőségének javítása alapfeltétel az ember életminősége szempontjából. E nélkül nem tartható fenn az emberi tevékenység és a természet közötti harmónia, elmulasztása veszélyezteti a jelen generációk egészségét és a jövő generációk létét.

A környezetvédelemmel kapcsolatos szabályozást alapvetően három jogszabály, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény és ezeknek a végrehajtási rendeletei teremtik meg.

A lakossági környezet főbb tényezői

1. A települési környezet tisztasága
2. Hulladékkezelés
3. Ivóvízellátás
4. Szennyvízkezelés
5. Csapadékvíz-elvezetés
6. Zöldterület- közterület gazdálkodás
7. Helyi utak - közlekedésszervezés
8. Energiagazdálkodás

1. A települési környezet tisztasága

A környezet tisztasága az önkormányzat és a lakosság erőfeszítése és együttes munkájának eredménye. A közterületek tisztaságára, rendezettségére - az önkormányzat rendelkezésére álló erőforrásokat is figyelembe véve - nagy figyelmet fordít az Önkormányzat. Kiemelt fontosságú célja a falu településképének javítása – a közterületek rendszeres gondozásával, virágosításával – az önkormányzati épületek környezetének ápolása, a temető gondozása. Az önkormányzat dolgozói a fűnyírás, hóeltakarítási munkálatok mellett a zöldhulladék, falevelek rendszeres összegyűjtésével biztosítják a frekventált területeken lévő környezet elvárt színvonalú megjelenítését.

2. Hulladékkezelés

Az Önkormányzat tagja a *Nyugat-dunántúli Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulásnak*, részükre 2020. évtől már csak 100 Ft/fő/év fejlesztési hozzájárulás kerül megfizetésre a tagönkormányzatok részéről.

Társulás feladatai közé tartozik a tag önkormányzatok segítése az illegális hulladéklerakók felszámolása/rekultivációs feladatainak megoldása is, pályázati lehetőségek útján. Az idei évben pályázati lehetőségről nem tájékoztatta az Önkormányzatot a Társulás. Továbbra sem tudjuk, hogy megvalósulhat-e pályázati forrásból a hulladéklerakó rekultivációja, az idei évben érdemi előrelépés ezzel kapcsolatban nem történt.

A települési kommunális szilárd hulladék elszállítását 2023. év első felében szerződés alapján a STKH Sopron és Térsége Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. látta el, közszolgáltatás feladatát.

2023. július 1-jétől megváltoztak a hulladékgazdálkodás szabályai, törvényi szabályozás változásával a hulladékgazdálkodási tevékenység kizárólagos állami feladattá vált, a helyi önkormányzatok feladat- és hatásköre a kizárólag a köztisztasági közfeladatok, az elhagyott hulladék felszámolásának, valamint a közterületek tisztán tartásának ellátására terjed ki. Ezen témakörökben kell rendeletet alkotnia még önkormányzatunknak.

Az országos hulladékconcesszió által kijelölt feladatra a MOL Nyrt. megalapította a MOHU Mol Hulladékgazdálkodási Zrt-t. Felsőmarácon ugyanúgy a MOHU Zrt. alvállalkozójaként az STKH Kft., illetőleg annak alvállalkozója a ZALA-MÜLLEX Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Kft. végzi el a hulladékgazdálkodási feladatokat, a változást a lakosság ebből a szempontból nem érzékelhette.

A hulladék szelektív gyűjtése a házhoz menő szelektív begyűjtés igénybevételével megoldott (sárga zsák), lehetőség van a papír-karton, PET palackok és üveghulladék elhelyezésére. Az idei évben is biztosította a közszolgáltató a lomtalanítást az év első felében a közszolgáltató a jogszabály szerint nagydarabos hulladékot szállította el a lakosságtól. Többletköltséget az önkormányzatnak nem jelentett a lomhulladék elszállíttatása.

Az el nem szállított egyéb hulladékot, veszélyes hulladékot a lakosság ingyenesen adhatja le Pankasz községben és Körmenen működő hulladéklerakóban.

Zöldhulladék kezelése:

A közszolgáltató áprilistól novemberig havonta egy alkalommal, házhoz menő rendszerben biztosítja a zöldhulladék gyűjtését, ezen felül januárban és februárban 1-1 alkalommal a gyűjtőpontokról elszállítják a karácsonyfákat. A zöldhulladék kizárólag az erre a célra rendszeresített, STKH logóval

ellátott zöldhulladék-gyűjtő zsákokban vagy szabványos, barna színű hulladékgyűjtő edényekben gyűjthető. Ezen felül az Önkormányzatunk ösztönzi a lakosságot a zöldhulladék házi komposztálására is, amelyek megkönnyíthetik a kertben vagy konyhában keletkező, biológiailag lebomló hulladékok hasznosítását, így nemcsak költséget takaríthatnak meg, hanem értékes tápanyaghoz juttathatják növényeiket.

3. Ivóvízellátás

A lakosság ivóvízzel való ellátása a legfontosabb közszolgáltatások egyike, amely nélkülözhetetlen emberi szükségletet és társadalmi-közegészségügyi igényt elégít ki. A lakosság egészséges ivóvízzel való ellátása az önkormányzatok kötelező feladata.

Felsőmarác ivóvíz ellátását a VASIVÍZ Vas megyei Víz- és Csatornamű Zrt. biztosítja. A lakosság egészséges ivóvízzel történő ellátásának minőségi kontrollját rendszeresen végzik az ivóvízhálózatról. Az ivóvíz vizsgálati eredmények alapján elmondható, hogy községünk ivóvízellátása vízminőség tekintetében megfelelő. A Vasivíz Zrt. folyamatosan látja el a hálózaton felmerülő karbantartási, felújítási feladatokat az évente elfogadásra kerülő gördülő fejlesztési terv alapján. A Vasivíz Zrt. folyamatosan látja el a hálózaton felmerülő karbantartási, felújítási feladatokat az évente elfogadásra kerülő gördülő fejlesztési terv alapján.

4. Szennyvízkezelés

A községben szennyvíz-csatornahálózat kiépítésére nem volt még lehetőség.

Felsőmarác és Hegyhátszentmárton községek folyamatosan keresik a lehetőséget a vezetékes szennyvíz kiépítésére a két községben, ennek legcélszerűbb és leggazdaságosabb kivitelezési módja az ivánci szennyvízhálózatához való csatlakozás.

Az ivánci szennyvíztisztító felújítása lehetőséget teremt arra, hogy amennyiben pályázati forrást biztosít az állam az olyan településeknek ahol még nincs megoldva a szennyvízelvezetés, önkormányzatunk pályázatot tudjon benyújtani, hogy az ivánci szennyvízrendszerhez csatlakozhasson.

Ivánc Község Önkormányzata az idei évben elfogadott a szennyvízelvezetési rendszer gördülő fejlesztési tervének beruházási tervében az agglomeráció Hegyhátszentmárton és Felsőmarác településekkel történő bővítését tartalmazza, a pályázati forrásból való megvalósítás hosszú távú időtartamra került tervezésre.

A szennyvízcsatorna rendszerének kiépítésének lehetőségét sajnálatos módon a jelenlegi országos gazdaság folyamatok és a háborús külpolitikai helyzet nagymértékben hátráltatja.

A folyékony hulladék elszállítását 2020. február 1-jével kötött szerződés alapján a szőcei Vasi Ja-Sa Kft. végzi, a szerződés 2024. év végéig került megkötésre.

5. Csapadékvíz-elvezetés

A községben alkalmanként lehulló csapadékvíz felszínre hozza a csapadékvíz elvezetési problémákat nagyrészt azt, hogy az ingatlanulajdonosok nem gondoskodnak megfelelően az áttereszek kitisztításáról. Fontos lakossági feladat, hogy az elvezető árkok folyamatos karbantartásáról

gondoskodni kell, a gépkocsi beállóknaál biztosítani kell az átfolyást, a tisztítást, illetve a megfelelő átbocsátó keresztmetszet. Az Önkormányzat lehetősége szerint segíti elsősorban az időskorú lakosokat az ingatlanuk előtti árokrendszer tisztán tartásában, rendszeres kaszálásában.

Az Önkormányzat hosszú távú célja, továbbra is a csapadékvíz elvezetési rendszer pályázati forrásból történő felújítása. Sajnálatos módon a tavalyi évben benyújtott TOP_Plusz pályázat nem kapott támogatást, de folyamatosan figyelemmel kíséri az Önkormányzat a pályázati lehetőségeket.

6. Zöldterület- közterület gazdálkodás

A belterületi zöld felületek gondozottak, rendezettek, a fűnyírás, parkosítási munkálatokat az önkormányzat dolgozói – falugondnok, polgármester – végzik.

2023. évben is gondot jelentett, hogy több ingatlantulajdonos elhanyagolja ingatlanát, a szükséges növényvédelmi védekezést nem végzik el a tulajdonosok. A lakosság ezen kötelezettségének teljesítése érdekében is alkotta meg az Önkormányzat a közösségi együttélés szabályairól szóló rendeletét, melyben a gondozatlan ingatlanok tulajdonosai közvetlenül közigazgatási bírsággal sújthatóak. Bírságolásra az év során nem került sor, azonban azon ingatlantulajdonosok, akik a felhívások ellenére sem tettek eleget jogszabályi kötelezettségüknek határozati formában kaptak figyelmeztetést a közösségi együttélés szabályainak megszegése miatt.

7. Helyi utak - közlekedésszervezés

Az Önkormányzat célja mind a belterületi, mind pedig a külterületi útjai állagának megóvása.

Felújításukra, javításukra pályázati forrásból és önerőből kerülhet sor, tekintettel arra, hogy ezen közfeladat ellátására biztosított éves állami finanszírozás minimális összegű.

A külterületi (föld)utakban a legnagyobb gondot a földtulajdonosok és az erdőbirtokosok által használt mezőgazdasági gépek okozzák.

Önkormányzatunk vidékfejlesztési pályázat keretében benyújtott Kerál út felújítása projektje az év során fizikailag is megvalósult. A módosított összegű pályázatban 74.033.220,- Ft támogatási előleget hívott le Önkormányzatunk a támogatótól a projekt megvalósításához. A pályázat a legkedvezőbb beruházói ajánlat kiválasztását követően fizikailag is elkészült és 68.106.961,- Ft összegben valósul meg, melyből a kötelező 5% önerőt 3.405.348,- Ft-ot biztosított Önkormányzatunk. A fel nem használt támogatási összeg visszafizetése a pályázati elszámolás elfogadását követően történik, mely a pályázat lebonyolítására hivatott elkülönített kincstári számlán áll rendelkezésre.

A projekt lehetőséget teremtett arra, hogy az egyik legforgalmasabb és leginkább igénybe vett külterületi önkormányzati út felújításra kerüljön, és újra használható legyen a kerékpáros közlekedésre is, összekapcsolva Felsőmarácot Szőce községgel. Sajnálatos módon a felújítást követő felelőtlen úthasználat okán súlykorlátozást kellett bevezetnie Önkormányzatunknak az útra vonatkozóan. Önkormányzatunk képviselő-testületének döntése értelmében a 3,5 t össztömegű gépjárművel csak az önkormányzat által adott behajtási engedéllyel használhatják a Kerál út felsőmaráci szakaszát.

8. Energiagazdálkodás

A jövő egyértelműen a környezeti szempontból tiszta, ún. megújuló energiaforrások hasznosítása. A megújuló energiahordozók körében mind a nap-, mind a szélenergia felhasználása lehetőségként merülhet fel a település hosszú távú energiaellátására.

A község belterületén nincs olyan ipari üzem, amely szennyezné a levegőt, valamint a téli fűtési időszakban sem kell számolni a levegő porral és korommal való szennyezettségével.

A községben a kerti avar égest szabályozó önkormányzati rendeletet az emberek többsége betartja, azonban a tudatformálás tekintetében továbbra is van tennivalója az Önkormányzatnak. A veszélyhelyzet idején a rendelet hatálya továbbra is fennáll.

Az elszabadult energiaárak, a gazdasági válsághelyzet anyagilag nagyobb megterhelést jelent önkormányzatunknak is. A tavalyi év óta folyamatosan érzékelhető és a következő évre is kihívást jelent az Önkormányzat, a község energiafelhasználásának megfizetése.

Az emberi egészség alakulásának környezeti összefüggései

Az ember és környezete szoros kölcsönhatásban áll egymással. A környezeti károsodások a legtöbb esetben az emberi egészségre is kihatnak. Nyilvánvaló, hogy a szennyezett levegő, víz közvetlenül is károsíthatja az egészséget, de valamilyen mértékben minden környezeti elem szennyezettsége és minden környezeti veszélyeztető tényező hatást gyakorol az emberi egészségre.

A népesség korösszetétele társadalmi, gazdasági szempontból egyaránt lényeges, az előregedési folyamat többek közt kedvezőtlen hatással van a foglalkoztatási struktúrára, növeli az időskorúakkal kapcsolatos tennivalókat, növeli a szociális jellegű kiadásokat. A csökkenő számú aktív keresőre egyre nagyobb számú eltartott jut. A község korösszetétele nem túl kedvező, a fiatalok aránya a településen csökkenő tendenciát mutat.

Összességében elmondható, hogy a település környezeti állapota megfelelő, az élhető, tiszta, rendezett környezet megteremtésében azonban a település lakosságának és az önkormányzatnak egyaránt kiemelkedő szerepe van. Az Önkormányzat a lakosság környezettudatos nevelésével nagyon sokat tehet a környezet védelméért. Az Önkormányzat, a Képviselő-testület bízik benne, hogy közös összefogással, jobbá, élhetőbbé tudjuk tenni környezetünket.

Felsőmarác, 2023. december 19.

Tóth László sk.
polgármester

Határozati javaslat:

.../2023. (.....) Képviselő-testületi határozat a 2023. évi lakóhely környezeti állapotáról szóló beszámoló elfogadásáról

Felsőmarác Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta, és jelen határozat melléklete szerinti tartalommal tudomásul veszi és elfogadja a 2023. évre vonatkozó lakóhely környezeti állapotáról szóló beszámolót.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal